

a Bedalib. i. cap. 1.

serunt, atque agros colere coeperunt. Hi * cum plurimam Insulae partem possedissent, contigit gentem Pictorum de Scythia, ut perhibent, in eam descendere, ac per Septentrionales insulae partes habitare, Austrinis per Britones occupatis. Tandem procedente tempore, post Britones & Pictos tertiam Scotorum nationem in Pictorum parte recepit: qui duce Rheuda de Hybernia egressi, vel amicitia vel ferro sibi inter eos sedes, quas hactenus habent, vindicarunt. Picti * & Scoti incursionibus Britannos fatigarunt: unde Anglorum siue Saxonum gens à Britannis, in auxilium aduersus eos inuitata est. Hi ad Orientalem partem insulae locum manendi, quasi pro Patria pugnaturi, re autem vera hanc expugnaturi, susceperunt, ea conditione, ut pro patriae pace & salute contra aduersarios militarent, illi militatibus debita stipendia conferrent. De hostibus quidem victoriam sumpserunt, sed & ipsos Britones expugnarunt, adeo ut processu temporis Heptharchiam siue septimembrem Dominatum, hoc est, Cantium, Austro-Saxiam, Vvest-Saxiam, Orientalem Saxiam, Northumbriam, Merciam, & Orientalem Angliam singulis singulos reges praeficientes instituerint.

b Idem lib. i. cap. 14 & 15.

c Idem lib. i. cap. 15.

Romanis * autem usque ad Iulium Caesarem inaccessa atque incognita fuit. Is functus gradu Consulatus, cum Lucio Bibulo, dum contra Germanorum Gallorumque gentes, qui Rheno tantum flumine dirimebantur, bellum gereret, venit ad Morinos, unde in Britanniam proximus & breuissimus transitus. Huius equitatus primo congressu à Britannis victus est, sed secundo praelio, magno cum suorum discrimine, victos Britannos in fugam vertit: partemque insulae occupauit. Post eum Claudius expeditionem faciens in Britanniam insulam exercitum duxit, Iornande * teste, ibique sine ullo praelio ac sanguine plurimam insulae partem in deditionem recepit.

d Iornandes lib. i. de Re Roman.

III.
PRIMORDIA ECCLESIAE BRITANNICAE.

e Menolog. Graec. die 15. Mart.

Οὗτος ὡς εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετα-
στῶν, ἠκολούθησεν
τῷ ἀγίῳ ἀποστόλῳ
Παύλῳ καὶ ἔπειτα
ἐκκλησίαν, εἰς τὴν
ἐκεῖ ὁ ἀποστόλος
διακονῶν αὐτῷ. ὃν
καὶ χειροτονεῖται
ἐπίσκοπος εἰς τὴν
Βρετανίαν καὶ οὖν.

f Bedalib. i. cap. 4.

g Idem cap. 5.

Sed longè maiorem nobilioremque victoriam de Britannis Christus reportauit. Hic cum natus esset, ut illuminaret omnem hominem uenientem in hunc mundum, Apostolos per orbem terrarum dispersit: ipsique Apostoli, quosdam è discipulis suis in Britanniam, praedicandi Euangelij gratia, miserunt. Inter eos Ioseph ab Arimathia & Aristobulum recensent. Sed res plane commentitia videtur quoad Ioseph ab Arimathia: at Dorotheus Tyri Episcopus in Sinopsi Aristobulum Episcopum Britanniae factum asserit: haecque in Menologio * Graecorum ad quintum decimum diem Martij, de illo leguntur: [E septuaginta discipulis erat hic vnus, sequutus est autem S. Paulum, praedicans Euangelium, & vbique terrarum ministrans illi: à quo & Episcopus ordinatus est in Britannorum regionem ferorum & sauiissimorum hominum. A quibus aliquando quidem verberibus affectus est, aliquando etiam per forum tractus, multis persuasit, ut Christo se adiungerent. Vnde & Ecclesijs constitutis, & Presbyteris & Diaconis in ea ordinatis, vitam consummauit.]

Tandem * Marci Antonini Veri, atque Aurelij Commodi temporibus, cum Eleutherius vir sanctus Pontificatus Romanae Ecclesiae praefesset, misit ad eum Lucius Britannorum Rex, obsecrans ut per eius mandatum Christianus efficeretur. Mox effectum pia postulationis consequutus est: suscepramque fidem Britanni inuiolatam integramque quietam pace seruarunt, usque ad tempora Diocletiani principis, * sub quo persecutio omnibus fere ante actis diuturnior atque immanior etiam in Britannia fuit.